

Gradivo za sejo Občinskega sveta Občine Črnomelj v septembru 2023

Zadeva: **POBUDA ZA RAZGLASITEV LETA 2024 ZA »LETO DOMOVINE« V OBČINI ČRNOMELJ**

Obrazložitev:

Leto 2024 bo v občini Črnomelj zelo slovesno, saj želimo na primeren način obeležiti prelomne trenutke zgodovine in poudariti njihov pomen v smislu sodobnega časa. Zato smo se skupaj z zavodi RIC Bela krajina, ZIK Črnomelj, Knjižnica Črnomelj in OI JSKD Črnomelj na pobudo župana odločili, da se povežemo in skupaj organiziramo 80. obletnico I. zasedanja SNOS.

Občina Črnomelj praznuje svoj praznik 19. februarja, na dan I. zasedanja Slovenskega narodno-osvobodilnega sveta, leta 1944 v Črnomlju. **Ustava Republike Slovenije sprejeta 1991 pravi v svojem predgovoru, da smo »Slovenci v večstoletnem boju za narodno osvoboditev izoblikovali svojo narodno samobitnost in uveljavili svojo državnost«.** Pomemben del tega izoblikovanja, sklepni del večstoletnega boja, se je pripetil tukaj, v Črnomlju. 19. in 20. februarja je v prostorih nekdanjega sokolskega doma, sedanjega Kulturnega doma Črnomelj, potekalo zasedanje SNOS, Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta, prve izvoljene slovenske vlade, ki brez dvoma predstavlja mejnik v razvoju slovenskega narodnega osvobodilnega gibanja. Prvo zasedanje SNOS-a je neposredno in ustvarjalno razpravljalo zlasti o graditvi narodne oblasti in slovenske državnosti v okviru federativne Jugoslavije, o graditvi naše ljudske demokracije, o gospodarskih vprašanjih, o prosvetnih in kulturnih problemih. V Črnomlju so bili tako postavljeni politični in kulturni temelji, na katerih sta se pričeli razvijati nova slovenska država in družba. Bil je prvo mesto, ki je delovalo po zakonih in pravilih novega družbenega reda, in ta red je deloval. Med februarjem 1944 in oktobrom 1946 je bil SNOS vrhovni predstavniški in zakonodajni organ slovenskega narodnoosvobodilnega gibanja in kasneje Ljudske republike Slovenije.

Nikakor ne smemo pozabiti, da je bil **Črnomelj prestolnica osvobodjene Slovenije, katere legitimnost so priznavale tudi antifašistične zaveznice.** V Črnomlju so se namreč stalno nahajali diplomatski in vojaški predstavniki Združenih držav, Velike Britanije in Sovjetske zveze, tj. treh osrednjih antifašističnih zveznic, ki so priznavale slovensko partizansko vojsko kot del svetovne antifašistične koalicije.

Poudariti velja, da je že januarja 1944 v Črnomlju pričelo delovati SNG, Slovensko narodno gledališče, prvo gledališče, ki je deklarirano uporabljalo nacionalni predznak. Poleg tega so bili v Črnomlju ustanovljeni prva lekarna, radio, gimnazija, na osvobojenem ozemlju je ponovno delovala veterinarska ambulanta, tiskovna agencija, denarni zavod, meteorološki zavod, sodišče in še veliko tega. V spomin na te prelomne trenutke je na večih mestih po Črnomlju in okolici postavljenih kar nekaj spominskih plošč, ki opominjajo na takratne pomembne zgodovinske trenutke, ki so hkrati simbol napredka in razvoja.

V Črnomlju so se torej odvijali prelomni trenutki vse slovenske zgodovine, zato si šteujemo v čast, da februarja praznujemo praznik občine v spomin na tako **neprecenljive dogodke snovanja slovenskega naroda in slovenske državnosti**. V letu 2024 bo še posebej slovesno, saj bodo obeležili 80. obletnico I. zasedanja SNOS. **A pomen in razsežnosti teh prelomnih in pomembnih trenutkov zgodovine želimo preko različnih dogodkov, objav in drugih aktivnosti obeležiti preko celotnega leta 2024, ne samo februarja, zato želimo za leto 2024 razglasiti »Leto domovine« v občini Črnomelj.**

Pomenu imenu leta bomo dodali še verz našega rojaka znanega slovenskega književnika Otona Župančiča, in sicer: **»Kuj me, življenje, kuj!«** S pomenom razglasitve leta domovine smo ga povezali, ker se v svojem smislu dotika naše skupne zgodovine in nakazuje, da nas vse življenjske izkušnje oblikujejo in dajejo značaj ter pogum. Leto 1944 je namreč čas vojne, čas povezujemo poguma in drznosti, ki ju slavimo, čas izgub, ki jih obžalujemo. Tudi v sedanjem času se srečujemo z marsikatero oviro, ki nas morda zaustavi, a če najdemo pot in cilj, smo močnejši, bolj izkušeni in predvsem boljši ljudje. Verz nosi bogato sporočilnost v širšem pomenu besede. Z naslovom in podnaslovom je oblikovan tudi poseben **logotip**, ki bo tudi grafično preko različnih kanalov spominjal na pomembnost leta 2024.

Veseli in ponosni smo, da imamo ta privilegij, da lahko praznujemo obletnice in se veselimo, da svoboda in obstoj nista samoumevna, ampak da čutimo ponos do domovine. Na ta način smo lahko hvaležni našim prednikom, da so nam priborili svobodo in smo lahko srečni, da živimo v miru in doma.

Zgodovina je spisala že mnogotere zgodbe, na nas pa je, da jim damo primeren pomen in veljavo. Pretekli prelomni so nas izoblikovali v svobodne, odločne in pokončne državljane, zato jih nikakor ne želimo pozabiti ali še manj razvrednotiti.

V smislu navedenega želimo širši javnosti približati pomen vseh dogodkov, ki predstavljajo osnovo današnje državnosti, predvsem z namenom da bi začutili še večji ponos, kako veliki in pomembni prelomni trenutki zgodovine so potekali na naših tleh. Tako bi preko celotnega leta organizirali različne dogodke, ki bodo obogatili sporočilnost *Leta domovine*. Snovanje in organizacija programa bo potekala preko s strani župana spomladi ustanovljenega **Odbora za obeležitev obletnic in pomembnih dogodkov v občini Črnomelj, ki je bil ustanovljen prav zaradi večih obletnic, ki so pred nami v bližnji prihodnosti. Prva pa je zagotovo 80. obletnica prvega zasedanja SNOS.**

V sodelovanju z javnimi zavodi, šolami, organizacijami, društvi, mediji, gospodarstveniki in drugimi želimo ustvariti nabor različnih dogodkov (prireditve, natečaji, predavanja, predstavitev, razstave...), ki bi širili namen Leta domovine, predvsem pa vsem generacijam približati, kako pomembni so bili takratni dogodki in odločitve ter ozaveščali o pomenu domovine in ponosu do te. Želimo, da nas tako prelomni trenutki navdihnejo, česa vsega smo sposobni, če le odločno, pokončno in jasno sledimo svojim ciljem in vizijam.

Okviren nabor dogodkov, ki bodo potekali preko leta 2024:

- Osrednja proslava ob prazniku občine Črnomelj
- Proslava ob 80. obletnici I. zasedanja SNOS v Črnomlju
- Obeležitev postavljenih spominskih obeležij po Črnomlju in okolici iz povojnega časa
- Gledališka predstava ob obletnici prve predstave SNG
- Izdaja znanstvenega zbornika in serija strokovnih predavanj
- Fotografske razstave na prostem
- Državne proslave z večjim poudarkom na Letu domovine
- Literarni natečaji

- Likovni natečaji
- Kulinarični dogodek
- otroške knjižne delavnice in projekti
- razstava NUK v Knjižnici Črnomelj
- redni letni dogodki s poudarkom na Letu domovine
- ...itd.

LOGOTIP

31. maja je bil objavljen javni natečaj za izdelavo grafične podobe - logotipa za leto domovine 2024. Po izboru ocenjevalne komisije je bil izbran naslednji logotip:

Vertikalna verzija (barvo/ČB):

LETO
DOMOVINE
2024

LETO
DOMOVINE
2024

LETO
DOMOVINE
2024
"Kuj me, življenje, kuj!"

Horizontalna verzija (barvo/ČB):

LETO
DOMOVINE
2024
"Kuj me, življenje, kuj!"

LETO
DOMOVINE
2024

LETO
DOMOVINE
2024

Opis:

Del zvezde tradicionalno rdeče barve

Poudarjena presta v obliki številke 8 zlate barve, ki ponazarja enkratnost

Del številke 0 reprezentira zeleno pokrajino Bele krajine

Predlog sklepa:

Občinskemu svetu Občine Črnomelj predlagamo, da Sklep o razglasitvi leta 2024 za »Leto domovine« v občini Črnomelj sprejme v predlagani vsebini in obliki.

Pripravila:

Bernarda Fabjan, OU

Predlagatelj:

Župan Andrej Kavšek, l.r.

Številka: 215-65/2023

MNENJE ODBORA ZA DRUŽBENE DEJAVNOSTI:

Na svoji 5. redni seji dne 19. 9. 2023, je Odbora za družbene dejavnosti obravnaval gradivo »**Pobuda za razglasitev leta 2024 za »Leto domovine« v občini Črnomelj**«. Vodja Odbora za obeležitev obletnic in pomembnih dogodkov v občini Črnomelj Jaka Birkelbach je predstavil pobudo.

Odbor na gradivo ni imel pripomb in Občinskemu svetu predlaga, da sprejme sledeči sklep:

Sklep o razglasitvi leta 2024 za »Leto domovine« v občini Črnomelj sprejme v predlagani vsebini in obliki.

Predsednica Odbora za
družbene dejavnosti:
Romana Husič, l. r.

PREDLOG

Na podlagi 16. Statuta Občine Črnomelj (Ur.l.RS, št. 83/11, 24/14, 66/16) in 77. člena Poslovnika Občinskega sveta Občine Črnomelj (Ur.l.RS, št. 103/13, 4/18, 65/19) je Občinski svet Občine Črnomelj na ____ . redni seji, dne _____ sprejel naslednji

SKLEP

o razglasitvi leta 2024 za »Leto domovine« v občini Črnomelj

I.

Občinski svet Občine Črnomelj razglasi leto 2024 za »Leto domovine« v občini Črnomelj.

II.

Za pripravo aktivnosti, ki bodo potekale v sklopu Leta domovine, skrbi in usklajuje po sklepu župana ustanovljen Odbor za obeležitev obletnic in pomembnih dogodkov v občini Črnomelj, ki za potrebe Leta domovine deluje v naslednji sestavi:

- Jaka Birkelbach, podžupan Občine Črnomelj (vodja odbora),
- dr. Janez Weiss, Mestna muzejska zbirka Črnomelj (član),
- Helena Vukšinič, vodja Območne izpostave JSKD Črnomelj (članica),
- Nastasja Schweiger, Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj (članica),
- Anja Panjan, direktorica Knjižnice Črnomelj (članica),
- Urška Jerman, Razvojno informacijski center Bela krajina (članica),
- Danijela Nedič Orešič, direktorica OU,
- predstavnik Kabineta župana.

Številka: 215-65/2023

Datum: _____

Župan Občine Črnomelj
Andrej Kavšek